

УВОДНА РЕЧ

Две су особености што нарочито привлаче пажњу у вези са новим бројем нашег „Богословља“, а обе нас радују. Прва — стога што је у овом броју присутан веома обухватан „сабор“ катедри и теолошких дисциплина које се изучавају на Богословском факултету Српске православне Цркве, тако да се, без претеривања, може говорити о репрезентативној публикацији. Друга — зато што ће у академској 2002/2003. години изаћи две свеске часописа, а не двоброј, што је више у складу са пређашњим традицијама издавања часописа. На пример, за време првог уредника професора др Димитрија Стефановића, у периоду 1926–1940/1941, излазиле су и четири свеске годишње.

Што се тиче студијских прилога, морамо са посебним пијететом констатовати да је први прилог, из пера историчара Цркве протојереја Радомира Поповића, на начин црквеног „памјат“, посвећен успомени на неуморног теолога апологета протојереја др Лазара Милина (1914–2001), чија је мисао, развијана у доба комунистичке стеге, представљала својеврсни браник основних постулата вере и црквеног живота српског хришћанског народа. Прилог професора Ненада Милошевића веома је добродошло и компетентно истраживање Римске литургије, уз прецизан превод, узорите коментаре и одговарајући предговор. Студија Родољуба Кубата прилог је црквеној антропологији, и то осветљавањем старозаветног схватања човека преко појма *нефеш*, који сведочи о неразложивом, али и комплексном јединству основа човековог постојања као живог бића. Предраг Драгутиновић обогаћује наша сазнања из новозаветне теологије огледима који испитују језичко-жанровски статус Јеванђеља као књижевне врсте и, затим, еминентно теолошки смисао необичног завршетка Јеванђеља по Марку (Мк 16 8). И јереј Владимир Вукашиновић, уз Ненада Милошевића, доприноси истраживањима из области литургије. Његов труд иде у правцу откривања мање познатих токова историје српске православне литургије, прецизније — ка разлозима за спор око покушаја литургијске обнове архимандрита шишатовачког др Петронија Трбојевића.

Тема језика израња изнова и у студијском прилогу професора Ксеније Кончаревић, која се бави испитивањем теолошких основа језика, и то у кључу предања светих отаца, не занемарујући при том ни однос према савременој лингвистици. Тиме уочавамо одјек тематског интересовања покренутог у „Богословљу“ 1–2/2000, што указује на то да је тема језика посебно интересантна за теологе Српске православне Цркве. У раду црквеног музиколога Предрага Миодрага можемо пратити увиде у начине и облике посредовања симбола Часног крста у средњовековним српским записима, док у тексту монаха Давида Перовића сусрећемо аутентичан и веома разуђен прилог који нас, у домену хришћанске етике, учи правоваљаном црквеном поимању односа између етоса светих и пројаве њихових моштију.

У овом броју „Богословље“ доноси и „догматолошки“ рад Христа Јанараса који до сада није објављиван. У свом прилогу атински професор, на радикалан и полемичко-компаративан начин, тематизује узроке духовног, црквеног и цивилизацијско-културалног расапа између теолошког етоса Запада и православља. Из области која испитује метафизичке основе руско-словенске хришћанске философије предочавамо два рада: оглед академика Владете Јеротића и студију Богдана М. Лубардића. Оба прилога истражују теоријске конструкте који су, у оквиру руске религијске философије, привукли необично велику пажњу критике. Реч је о учењу о Софији код Владимира Соловјова, односно о доктрини о Ungrundу код Николаја А. Берђајева. Најзад, протојереј Предраг Пузовић даје биографско-историјски прилог из страдалног житија свештеномученика епископа бањалучког Платона (Јовановића) (1874–1941).

Са жељом да се умножавају трудови православних богослова и богословља у православљу, Редакција предаје и овај број у руке пажљивих и разборитих читалаца, на све призивајући благослов бодре речи Апостола: *Али се ни за што не бринем, ништо марим за свој живот, него да савршим шчећење своје с радошћу и службу коју њимих од Госиода Исуса: да њосведочим јеванђеље благодати Божије* (Дап 20 24).

На корицама се налазе разне врсте православних крстова својствених византијском хришћанству и његовим културалним ареалима. Тако богат избор материјала омогућио нам је управник Музеја СПЦ мр Слободан Милеуснић, који је нашем дизајнеру ставио на располагање следеће књиге што обрађују ставролошку тематику: Душан Миловановић, *Крстови*, Београд, 1993; Гордана Марјановић-Вујовић, *Крстови: од VI до XII века (из збирке Народног музеја)*, Београд, 1977. Редакција је користила и књигу Радмила Петровића, *Крстови Византијског царства*, Београд, 1997.